

14. คนแรกที่เข้ารับราชการในตำแหน่ง ศาสตราจารย์

14.1 ได้รับการทาบทามให้เป็นผู้อำนวยการ ศูนย์คอมพิวเตอร์ กระทรวงมหาดไทย

ช่วงปิดภาคการศึกษาระหว่างที่ผมเป็นศาสตราจารย์อยู่ที่นิวยอร์กนั้น ได้เดินทางกลับมาเยี่ยมเมืองไทย ได้มีโอกาสไปเยี่ยมคารวะ ฯพณฯ มาลัย หงวะนันทน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ท่านเล่าให้ฟังว่า ฯพณฯ จอมพล ประพาส จารุเสถียร มีดำริจะตั้งศูนย์คอมพิวเตอร์กระทรวงมหาดไทย เพื่อเก็บข้อมูลงานของกระทรวงมหาดไทย พร้อมทั้งเก็บข้อมูลบุคคลสำคัญทั้งข้าราชการ พ่อค้า และประชาชน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานของกระทรวงมหาดไทย ท่านกล่าวว่าในฐานะที่ผมเป็นคนไทยผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ขนาดที่ได้เป็นถึงศาสตราจารย์คอมพิวเตอร์ในอเมริกา ขอทาบทามให้ผมกลับมาเมืองไทยไปเป็นผู้อำนวยการศูนย์คอมพิวเตอร์กระทรวงมหาดไทย

ผมเป็นศาสตราจารย์อยู่ที่อเมริกาเป็นหัวหน้าฝรั่งก็ติดอยู่แล้ว ไม่ได้คิดที่จะย้ายงานไปอยู่กระทรวงมหาดไทยไม่เคยชินกับการทำงานที่กระทรวงมหาดไทย มีพิธีรีตองมากมาย ตัวอย่างเช่น เวลาที่ผมนั่งรับประทานอาหารอยู่กับท่านรัฐมนตรี ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของกระทรวงจะเสิร์ฟอาหารให้ก็ต้องคำนับก่อน แล้วเสิร์ฟอาหารแล้วคำนับอีก

เมื่อไม่ได้อยากจะย้ายจากการเป็นอาจารย์ไปเป็นเจ้าใหญ่นายโตในกระทรวงมหาดไทยก็คิดหาทางจะปฏิเสธ แต่ธรรมเนียมไทยจะปฏิเสธตรงๆ เหมือนฝรั่งไม่ได้ต้องการวิธีแบบที่ฝรั่งเรียกว่า “ตอบรับแต่แปลว่าปฏิเสธ (Say yes to mean no.)” นั่นคือกราบเรียนท่านไปว่า ยินดีจะกลับมารับใช้กระทรวงมหาดไทย แต่ผมเป็นศาสตราจารย์เต็มขั้นอยู่ที่อเมริกาแล้ว ฉะนั้นถ้าจะให้กลับมาเมืองไทย นอกจากตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์คอมพิวเตอร์กระทรวงมหาดไทยแล้ว ขอดำรงตำแหน่งอีกตำแหน่งหนึ่งด้วย คือข้าราชการชั้นพิเศษ และศาสตราจารย์ ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์หรือนิด้า

14.2 ทางราชการอนุมัติให้กลับเข้ารับราชการในตำแหน่ง ชั้นพิเศษและศาสตราจารย์

เมื่อกลับไปทำงานต่อที่นิวยอร์ก ก็ได้รับทราบว่าคุณคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ประชุมพิจารณาแล้วมีมติว่า ผมลาออกจากราชการไปในตำแหน่งราชการชั้นโท จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2508 แม้ว่าไปมีประสบการณ์ ก็เทียบโอนกลับมา

ได้เพียงชั้นเอกเท่านั้น ผมก็แจ้งกลับมาที่ กพ. ว่าขอประธานโทษที่รับไม่ได้เพราะเป็นการลดตำแหน่งลง

ทางราชการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แจ้งว่าอาจจะให้ชั้นพิเศษได้ แต่ให้ศาสตราจารย์ไม่ได้ ผมก็กราบเรียนว่าไม่สามารถรับได้

ทางราชการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยได้ทราบฯ นายกรัฐมนตรี จอมพล ถนอม กิตติขจร ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการ กพ. ประมวลว่า ถ้าจะให้กลับมาก็ต้องหาทางให้ตามที่ขอ โดยใช้ระเบียบพิเศษทำนองเดียวกับที่ท่านวุฒิสมาชิก ในอเมริกากรุณาใช้ให้ผมกลับเข้าอเมริกาไปเป็นผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัยคอมพิวเตอร์ที่มิซซูรีได้ คือให้ถือเป็นตำแหน่งที่หาผู้อื่นทำไม่ได้ ทำให้ผมเป็นคนแรกและคนเดียวที่เข้ารับราชการโดยไม่ต้องไต่เต้า นั่นคือเข้ารับราชการในตำแหน่งที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ถึง 2 ครั้ง คือ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นข้าราชการชั้นพิเศษ แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นศาสตราจารย์

ผมได้รับจดหมายแจ้งว่า ให้กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งชั้นพิเศษ และเป็นศาสตราจารย์ตามที่ขอไว้ จึงตอบตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อปลายเดือนกันยายน แต่พอถึงต้นเดือนตุลาคมก็เกิดกรณีใหญ่โต ทั้งท่านจอมพล ถนอม และท่านจอมพล ประภาส ออกจากตำแหน่ง ผมก็เลยไม่ต้องไปอยู่กระทรวงมหาดไทยแต่จะไปอยู่ที่นิด้า

14.3 คนแรกที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ เป็นศาสตราจารย์จากนิด้า

นิด้าสมัยนั้น มีศาสตราจารย์จากที่อื่นย้ายมา เช่น จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจุฬา เป็นต้น นิด้ายังไม่เคยขอพระราชทานตำแหน่งศาสตราจารย์ให้ใครเลย ผมจึงเป็นคนแรกที่นิด้าขอพระราชทานตำแหน่งศาสตราจารย์ให้

ปรากฏว่านิด้าทำเรื่องขอพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้ผมเข้ารับราชการเป็นข้าราชการชั้นพิเศษ แล้วแจ้งว่ากำลังดำเนินการเรื่องตำแหน่งศาสตราจารย์อยู่ ผมได้รับทราบภายหลังว่ามีกระแสคัดค้านว่า ท่านอาจารย์ บุญเสริม วิสกุล และท่านอาจารย์ไพจิตร เอื้อทวีกุล ซึ่งอยู่ที่นิด้าก่อนนั้นแล้วก็ยังไม่ได้เป็นศาสตราจารย์ไม่น่าจะให้ผมได้เป็นศาสตราจารย์คนแรก ผมจึงแจ้งขอลาออกจากนิด้า ทางนิด้าก็ขอให้ใจเย็นไว้จะรับทำเรื่องให้ ปรากฏว่านิด้าทำเรื่องเข้าทบวงมหาวิทยาลัย แต่มีคนไปถึงเรื่องไว้ ผมก็ไปติดตามเอง ในที่สุดก็มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ผมดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์สถิติประยุกต์ นับได้ว่าเป็นศาสตราจารย์คนแรกที่นิด้าขอพระราชทานให้

14.4 หัวหน้าสาขาวิชาสถิติประยุกต์ และนายกสโมสร ข้าราชการที่นิน্দ้า

คณะสถิติประยุกต์ที่นิน্দ้ามี 4 สาขาวิชา ในฐานะผู้ดำรงตำแหน่งวิชาการสูงสุดด้านสถิติประยุกต์ ผมก็เลยได้เป็นหัวหน้าสาขาวิชาสถิติประยุกต์ ซึ่งเป็นสาขาที่มีนักศึกษาเข้าเรียนมากที่สุด บางปีมีนักศึกษาเข้าใหม่ 80 คน แล้ว 70 คนเลือกสถิติประยุกต์อีก 10 คนเลือกสาขาอื่น แต่พอสอบภาคแรกหลายคนในบรรดา 70 คนนั้นสอบวิชาคอมพิวเตอร์ไม่ได้ก็ย้ายไปอยู่สาขาอื่น

นิน্দ้ามีสโมสรข้าราชการ พอดีมีการเลือกตั้งนายกสโมสรข้าราชการ ปรากฏว่าข้าราชการ และคณาจารย์ทั้งหลายกรณาลงคะแนนให้ผมเป็นนายกสโมสรข้าราชการนิน্দ้า

นอกจากงานมากมายของสโมสรข้าราชการแล้วก็มีงานหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับผมมาก คือ เป็นประธานงานเลี้ยง “อ้อลา-อ้อลัย” ท่านศาสตราจารย์ ดร. ชูบ กาญจนประกร ซึ่งเป็น



รูปที่ 14.1 ศ.ศรีศักดิ์ ทีโตะทำงานที่นิน্দ้า

อธิการบดีอยู่ที่นิน্দ้า แล้วมีเรื่องไม่สบอารมณ์กับอาจารย์หลายท่าน ในงานนั้นผมในฐานะนายกสโมสรข้าราชการ ประธานจัดงานก็ได้กล่าว อ้อลา อ้อลัย ว่าถ้าไม่เหลือปากว่าแรงนักอะไรมันแล้วไปแล้วก็ขอให้แล้วกันไป เราทุกคนก็เป็นคนไทยไม่ควรจะถือโทษโกรธกัน ควรจะให้อภัยซึ่งกันและกัน ควรจะร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาประเทศชาติ ตำแหน่งหัวหน้าทั้งหลายนั้นก็ขอให้ถือว่าเป็นสมบัติผัดกันชม คราวไหน ใครไม่ได้ตำแหน่งไหนก็ไม่ต้องโมโหโกรธนัก คราวหน้าก็คงจะได้สักวันหนึ่ง ถ้าไม่ได้เป็นก็ไปหาดำแหน่งอื่นเอาที่แล้วกัน

รู้สึกว่าท่านอาจารย์ ชูบ จะพอใจเป็นพิเศษ พอออกจากนิน্দ้าไปแล้ว ท่านไปเป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ท่านก็ขอให้ผมไปเป็นรองอธิการบดีกิตติมศักดิ์ ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ทำให้ผมได้มีโอกาสรับใช้เอแบค ซึ่งถึง พ.ศ. 2547 ก็กว่า 27 ปี จึงได้มีอาคาร “ศรีศักดิ์ จามรมาน สถานเทคโนโลยีสารสนเทศ” ที่ท่านภราวดา ดร.ประทีป มารัติน โภมลมาศ กรุณาสร้างให้ ต้องกราบขอบพระคุณที่ท่านอาจารย์ชูบ และท่านภราวดา ประทีป ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

14.5 เสนอปรับปรุงหลักสูตรปริญญาโทสถิติประยุกต์

เมื่อเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ที่แมคมาสเตอร์ ผมก็ได้เสนอปรับปรุงหลักสูตรที่แมคมาสเตอร์ เมื่อเป็นรองศาสตราจารย์ที่อัลเบอร์ตาผมก็เสนอปรับปรุงหลักสูตรที่อัลเบอร์ตา เมื่อเป็นผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัยคอมพิวเตอร์ที่มิชซูรีผมก็เสนอปรับปรุงหลักสูตรที่มิชซูรี เมื่อเป็นศาสตราจารย์คอมพิวเตอร์ที่นิวยอร์กผมก็เสนอปรับปรุงหลักสูตรที่นิวยอร์ก ฉะนั้นเมื่อมาเป็นศาสตราจารย์สถิติประยุกต์ที่นิคดา ผมก็ต้องเสนอปรับปรุงหลักสูตรสถิติประยุกต์ที่นิคดา

เดิมนิคดาเน้นวิชาทฤษฎี เช่น ทฤษฎีการคำนวณ เป็นต้น ผมจึงเสนอให้เน้นวิชาที่จะใช้จริงในการทำงานในเมืองไทยได้มากขึ้น เดิมบังคับว่านักศึกษาปริญญาโททุกคนต้องทำวิทยานิพนธ์ หากอาจารย์คุมวิทยานิพนธ์ลำบาก นักศึกษาตกค้างเพราะทำวิทยานิพนธ์ไม่จบเป็นจำนวนมาก การทำวิทยานิพนธ์นั้นเหมาะสำหรับคนที่จะไปเรียนต่อปริญญาเอก จะได้มีประสบการณ์จริง แต่คนที่จะไปทำงานโดยไม่ต่อปริญญาเอกนั้น น่าจะลงเรียนวิชาที่จะเอาไปใช้งานได้จริงมากกว่า คณาจารย์ทั้งหลายก็กรุณาเห็นด้วย ตามที่ผมเสนอ

14.6 เป็นประธานกรรมการหลายตำแหน่ง

ตามธรรมเนียมในมหาวิทยาลัยไทย จะทำอะไรก็มักจะตั้งกรรมการ ในฐานะผู้อาวุโสที่เป็นศาสตราจารย์ผมก็ได้รับตำแหน่งเป็นประธานกรรมการมากมาย เช่น ประธานกรรมการสอบไล่ ประธานกรรมการสรรหา ประธานกรรมการจัดงานต่างๆ เป็นต้น

ในการเป็นประธานกรรมการของผมนั้น ผมชอบใช้วิธีมอบหมายงานให้กรรมการทุกคนได้มีโอกาสแสดงความสามารถ ผมชอบใช้วิธีตั้งอนุกรรมการ และให้กรรมการได้เป็นประธานอนุกรรมการ ประโยชน์ที่ได้ก็เห็นชัดว่าในการประชุมกรรมการ ผมก็มอบหมายให้ท่านประธานอนุกรรมการไปดำเนินการแล้วนำมาเสนอในการประชุมกรรมการคราวต่อไป ทุกคนก็ได้ชื่อเสียงและงานก็เสร็จเรียบร้อย รวดเร็ว โดยผมไม่ต้องทำอะไรมาก